ORSA skoltidning

Den stora översvämningen. . .

Foto: Reidar Sjödén

Nr 3 1985. 55 årg.

En lärares dagbok VII

Sommaren 1890 var för den unge skolläraren Anders Andersson inte olik hans föregående somrar. I juli hjälpte han till med slåtter och annat på gården i Änderåsen och — skräddare som han var — så ägnade han lediga stunder åt sömnad. Det praktiska varvades med tankearbete. Han skrev en uppsats i kvinnofrågan, diktade några poem. Han grunnade också mycket över sitt älsklingsämne stenografi, kortskriften, om olika sätt och möjligheter att använda snedstreck och krumelurer för ljud och betoningar.

Sommarlovet var långt, höstterminen började inte förrän den 6 oktober. I september tog Anders fram sin dagbok och summerade sommaren så här: ”Sommaren är förliden. Den har varit regnig och stormig. Sommarens minnen äro likväl högst angenäma. En särskilt trevlig tid var slöjdkursen i Hedemora. Mest för kamratlivets skull.” Festliga porträtt över kurskamraterna, en ganska ingående redogörelse för vad man sysslat med — på fritiden-finns med i dagboken. ”Det var sång, det var lek, det var glam, det var kiv, det var strid! Friskt för själen.”

Allt detta måste vi nu lämna därhän. Det är ju Anders’ arbete i Orsa det ska handla om. Plikten kallade så småningom. Anders och hans mor packade för färden till Åberga by i Orsa.

*

SEPTEMBER 1890

30. I går for jag jämte mor på Sjonshästen till Orsa.

Jag höll nog nära på att somna i tömmarna mången gång, men när det led mot kvällen blev det bättre och bättre.

Vi stannade i Jogsel; bjödos på kaffe av Valler. De sände ett knyte lax med oss till Skattungbyn. Jag skulle även dit och råka Orsén på ett uppdrag av Gisslar Erik. Jag blev kvarhållen en lång stund. Orsén talade om hur gärna han ville göra affärer med mig. Jag sade att jag gorde så litet affärer. Han begynte bråka politik och tala om den allmänna rösträtten. Han förefaller mig nästan alltid som hade han en liten florshuva.

Vi foro vidare och genom de knaggliga Kallmoragatorna hit och dit och komo fram medan det ännu var ljust.

Mor är nu faren. Jag ensam. Skolan börjar ej förrän nästa vecka. Fick höra idag av Brita Jonsson som vi träffa på här, att mindre folkskola skall upprättas i Nederberga. Det gjorde mig glad, ty jag har varit förargad över den usla skolgången av dessa byars barn. Ny inspektör ha vi också fått, sade samma person, en brukspredikant från Enån(?). Det lät underligt det där.

Blåser förskräckligt idag.

Var bort och tittade på skolhusbyggnaden på e m. Man har hunnit över fönstren. Stor slöjdsal i bredd med skolsalen. En Leksanskarl, Sjögren, har åtagit sig att göra huset färdigt för 5 500 kronor till nästa höst. Då skall han också hålla virket till fönster och dörrar. Så sade Bågg Jon. Jag kommer därifrån nyss.

OKTOBER 1890

1. Satt delvis hemma och läste. Gick till Kallmora och fick några tidningar som jag sen sysslade med. Kl 7 var Behm här och höll föredrag i mejerifrågan och om ladugårdsskötsel i allmänhet. Han hade en ganska enkel och tilltalande framställning och tycktes röna erkänsla av gubbarna. En kommitté är tillsatt i Orsa för att söka anordna mejeri inom kommunen.

4. När jag kom hit hörde jag av Pettersson att pastorn kallat läraren till möte klockan 3 idag. Jag gick alltså dit. Vi voro samlade i folkskolesalen. Lärarpersonalen var ganska mangrant till städes. Först fick man veta att det fanns åtskilliga läroböcker för småskolan av de inspektören förordat. Vidare upplystes att småskollärarne och lärarinnorna borde göra upp läsordningar och insända till skolrådet. Folkskolorna fingo fortgå lika som förut. Skolrådet hade beslutat att för vart år skulle varje skollärare inlämna en förteckning på skolornas inventarier. Det nya stavsättet skulle från och med nästa år tillämpas i småskolorna. Folkskolan finge vänta till 1892. Ordf gav lärarne några råd att göra allt för att skolgången skulle bliva ordentligare. Skolrådet hade fått påminnelse från Domkapitlet. Slutligen fingo vi göra våra behov kunniga. Materiel i någon större utsträckning syntes han icke hågad att bevilja. Jag framställde begäran att folkskolorna åtminstone kunde få andra räkneböcker på grund av de förras olämplighet. Han gjorde just inga invändningar men lovade icke heller ut. 100 Norlén sångböcker skulle han skriva efter. Så blev det slut och han bjöd på kaffe. ”Vet ni vad för han bjöd” sporde Pettersson, som dock sen under hemvägen yttrade att Olsson vore snäll och att han för sin del icke hade något emot honom fast Maria beklagade sig över honom. Hon protesterade B. Jonsson berättade att Håll Kerstin sagt vid kaffebjudningen: ”Han menar väl att han ska få bli kaplan nu. Han gjorde så där Abenius med när han skulle bli prost”. Han bjöd oss emellertid förut den hedersmannen. Jag har just ingen orsak att instämma i ovannämnda insinuation.

5. Har skrivit en läsordning på förmiddagen för tre klasser fast jag bara får två i skolan. Får se när det blir flera. Inspektören kommer troligen snart, sade skolrådsordf. Får se hur han tar sig ut. Är tillsatt för en kortare tid t o m 1892 har jag sett uppgivas i läraretidningen. Var efter middagsmåltiden till basvägen och vände. Solen skiner ganska varmt. Är nu inne och tänker göra inventarieförteckningen. Höll en gymnastiklektion med två damer och en dräng.

Anders Andersson, Åbergas förste folkskollärare. Verksam 1889 — 1891.

6. Nu har jag börjat denna termin. Idag har jag endast 23 barn inskrivna men det kommer säkerligen några flera från Mickelvål där de tycks ha varit okunniga om skolans öppnande. Bränd Per Larsson var hit och ville tala om sin dotter, huruvida han skulle skicka hit henne så ung hon var eller icke. Som han trodde sig hava vinst därutav, kommer hans flicka. Jag hade litet innanläsning med de nya. Det gick nog, fast en del läste bra entonigt och nästan alla gjorde en rolig avslutning av varje mening, höjde rösten istället för att sänka den. Har på kvällen varit till bagaren. Där var gruvkarlar. När jag gick hem tog jag gruvvägarna och gick så jag blev rent arg. Måste vända tillbaka inåt Kallmora. Våt och svettig.

9. Dagarna gå. Barnen äro så små. Ja, över huvud taget står skolan nu betydligt efter föregående års. Den årsgamla klassen är bra litet försigkommen, så i innanläsning som i förmåga att uttrycka sig och följa med en abstraktare lektion. Erik Ahl syns icke till och icke heller Anna Persdotter.

11. Har varit hemma och till Kallmora. På aftonen till Bågga. Bågg Jon uppmanade mig att begära hyresersättning. I Hansjö fingo lärarne 100 kr. Bågg Jon hade anmärkt, att då även här borde vara ersättning, men pastorn hade sagt, att som jag ingenting begärt kunde man intet göra åt saken. Kommer han icke ihåg det samtal jag hade med honom i fjol? Jag kan icke annat än förargas över en sådan träbock. Skall emellertid inlämna en ansökan till skolrådet får se hur han skruvar till saken.

12. Varit till kyrkan. Till prästen för att få förteckning på skolpliktiga barn. Lämnade en begäran till skolrådet om hyresersättning. Det hade nog varit för det där sade han men man hade icke kunnat göra något åt det till följd av att jag icke gjort något bestämt yrkande. Man fick väl göra det en annan gång. På hemvägen var jag in hos Ahl. Han satt och åt. Jag frågade hur det var med gossen. ”Huru då, om han ska gå något, menar du”, sade han. — ”Nej, jag vill veta orsaken varför han varit hemma.” Nå, jag fick höra det. Det hade varit galet på alla vis, och så hade de ej fått upp potatisen förr än nu. Barnen hade inga skor haft. Skulle väl försöka så att han finge gå nu om måndag . . . . . Ja, det är nog stridigt för en fattig far med många barn. Bort med fattigdomen.

15. Lind Erik kom hit på måndagsafton med rätta förteckningen. Pastorn hade flinat. Således tog han miste. Lind visste icke hur han skulle få någon läsordning till stånd. För min del tycker jag ändå att de där mindre folkskolorna äro bra abnorma. Huru skall man kunna ägna nog tid åt de små i de lägsta klasserna? Fastän barnen gå i småskolan hinna de så klent lära sig läsa på tre år. Även min andra klass är dålig i detta ämne. Och läxorna har större delen av dem tagit från den lätta sidan ser det ut. Huru skall det då vara i första klassen. Innanläsningen är ändå längre tillbaka. De bjuda nog till men det är icke så gott. Någon särdeles begåvad lärjunge har jag icke mera i andra klassen. De bästa överhuvud äro Rut Anna och Håldins Kerstin, men som sagt de äro ej mycket över det vanliga. Bland gossarna har jag Talu Erik och Bränd Erik. Och då kan ej den förra godkännas i innanläsning, den senare också ganska trög, såväl till förstånd som med avseende på villighet och håg för att läsa. I allmänhet finner jag icke den uppmärksamhet, som jag skulle önska mig. Särskilt under de tysta övningarna får jag lov att som oftast erinra om att det ej får pratas. Jag tror jag får lov att fullständigt göra slut på detta. Fast det nog icke har sig så lätt. Modig Anna kom in gråtande idag: Någon hade stulit 12 öre för henne i bänken, medan hon var hemma igår. Jag frågade barnen men ingen ville erkänna. Jag vill tro att något misstag är före.

18. Regnat hela natten, hela dagen. Det går svällande bäckar efter våra gator. I detta herrans väder skall jag till Kyrkbyn i morgon.

19. Allting växlar. Frusit i natt. Nordan är skarp och kall. Slipper nu trava i smutsen till Kyrkbyn.

21. I katekesen eller med katekesen kan jag ej hjälpa mina oförsigkomma lärjungar. De svara och läsa rakt uppåt väggarna. Bakläxor hjälpa icke. Det är ju rent djurplågeri hade jag så när sagt att tvinga dem slå i sig stycken som de ej alls förstå eller ha förmåga att begripa.

25. Var till Kallmora och köpte bröd. Var samtidigt till handelsboden. Pettersson var där och betjänade kunderna. Vi kommo att samtala något om skolorna.

Han talade vidare om att han fått några riktiga prissar till pojkar från Kallmora. Han skulle snart lägga upp dem till en riktig avbasning, så att de skulle minnas det för hela tiden. ”Det är nödvändigt att begagna stryk för sådana barn”, sade han. — ”Ja, visserligen måste man på något sätt kuva dem”, medgav jag. ”Äro de svåra till att rusta?” frågade jag vidare. — ”Nej, de äro helt enkelt några lymlar. De följa inte med. De lyda mig, annat våga de inte, men jag ser på dem att det är motvilligt. Det förargar mig, när jag ser dem sitta så liknöjda. Maria hade mycken sorg av dem. Hon grät ofta men det skulle icke falla mig in att tycka det är bedrövligt men vred blir jag”. Jag sade just ingenting. Medgav att det vore ett tråkigt förhållande att ha sådana barn. ”Jag önskade just att de skulle ha gått till Åberga så hade jag sluppit dem”, fortfor han. — ”Jo, det var en skön önskan”, genmälde jag. — ”Ja”, svarade han leende, ”man skall önska andra så gott som sig själv. ”Han tyckte det var obehagligt att bestraffa gossarne för flickornas skull, ty de togo till att storgråta. ”De äro så ömsinta flickorna så . . . . .”

Jag har ej heligt avsvurit att begagna kroppslig aga, men nog skall det väl bliva bland det sista jag gör, att ge någon av mina lärjungar stryk. Att genom stryk få dem att följa med förefaller mig som en logisk omöjlighet eller åtminstone ett pedagogiskt missgrepp.

Det är också hos mina barn ett fel att de icke äro tillräckligt med. Andra klassen har varit sådan ifrån början, åtminstone i vissa ämnen. Den lägger icke på minnet en tillfällig förklaring o s v. Detta förhållande har gjort mig bekymmer. . . . Jag kan ej säga att det uppväckt verklig vrede ty det kan ju icke betecknas som ett brott. Emellertid tror jag att redan en förbättring inträtt. Aldrig kommer jag att genom stryk tvinga dem till att följa med. Under denna termin har jag ännu icke utdelat någon kroppslig bestraffning.

Kåhléns Elektriska AB
Trunnavägen 4 • Tel 410 37, 401 92

Utför alla slags
Installationsarbeten, Elvärme
Grävningsarbeten (Traktorgrävare)

DEN STORA ÖVERSVÄMNINGEN

När våra elever kom till skolan måndagen den 9 september var det inte så gott att ägna sig åt det vanliga skolarbetet. Det fanns så mycket att berätta och prata om. Nästan alla hade mer eller mindre handgripligt drabbats av den stora översvämningen, som gått över vår bygd och angränsande trakter, och sådant måste man ju ventilera.

Vi bad en klass, femman i Kyrkbyn, att skriva något om vad de upplevt under dagarna 6—8 september. Det blev en spännande läsning.

Här är några axplock ur deras berättelser:

I fredags blev det översvämning. Alltihop började med att det var oväder. En damm brast i Noppikoski och startade det hela. Det blev för mycket vatten i den. Hade en dammlucka öppnats i tid, hade det nog inte blivit nån översvämning.

Folk har tvingats fly från sina hem, fast nu finns det ingen risk att den stora dammen i Vässinkoski brister.

På söndagen åkte vi ut för att titta. En järnvägsbro var helt förstörd. Först var det bara en sargad bro, sedan bara några skenor som hängde.

När jag kom till skolan sen, var Lillån ingen Lillå längre, den var en bred älv. Fritidsområdet var översvämmat. Golfbanan låg under vatten, skyltar stack upp.

Susanne Marcus

*

Min pappa var i Noppikoski och gick på den stora dammen. Han och en annan polis rodde över dammen för att stoppa en flyt-tuva som höll på att åka rakt in i dammen. Men dom fick inte tag på den, så den for rakt in i dammen. Som tur var gick tuvan sönder.

När dom åkte bil så nådde vattnet upp efter halva bildörren. Sen fick dom åka och varna människor för att stora dammen höll på att gå sönder.

Susanne Lovén

Jag har varit och tittat på översvämningen vid kraftverket. Vattnet hade slitit sönder trappor och bryggor, och det ramlade ner stora träd. Det står ett hus och vippar på en cementkant.

Magnus Holvall

*

— Vi har haft översvämning i källaren. Vi hade två pumpar och pumpade, men vi öste så mycket vi orkade också. Uppe vid Kättingen: Ån där är livsfarlig, tycker jag. När jag var där såg jag stora kokor som kom åkande, och man såg när stora kokor föll. Jag såg en stor gran som satt fast i en lucka.

Sandra Eriksson

*

— När vi kom ner på vägen så forsade vattnet över på flera ställen. När vi åkte och tittade efter båten, så var den borta. Det var många båtar under vattnet också.

Anders Lundin

*

Några år från Heden som vi känner bor vid Filip Sundberg. Där är det en åker som ser ut som en sjö, och deras källare är full med vatten ända upp till taket, så deras syltburkar flöt omkring. Och när de höll på att packa, så kom de ihåg hundarna ute i hundgården. Gunnel fick släppa ut dem, och hundarna fick nästan simma ut.

Anna Sigås

Så här blött var det på campingens lekplats.

När pappa var hos farmor fick han lov att ro till hundgården. När han var där uppe såg han inte bryggan. Den hade flutit ut. Vattnet nådde till farstubron.

Eva Sundqvist

*

Den 6 sept kl 6 på morron fick pappa åka till Älvho för att hämta hundarna, om han ville ha dem levande. När han åkte mötte han Ragnhild. Hon skulle till Hamra, men hon hade ingen bensin till bilen. Det var strömavbrott, så bensinpumparna fungerade inte. Så hon åkte till Orsa med Anne-Maje, Ritva och några andra. Noppikoskidammen hade brustit så alla fick lämna Noppi. I dom sista husen i Älvho låg blomkrukorna i husen och flöt.

Catarina Olsson

Se livet med nya ögon
— med glasögon från
Orsa Optik
Olle Gustafsson
Kyrkogatan 10, ORSA, Tel 400 90
Av socialstyrelsen leg. optiker

Runes Kiosk & Grillbar
Järnvägsgatan 27, Orsa
Tel. 422 06
Vardagar husmanskost

Välsorterad närhetsbutik
Stackmora Handel
Tel. 403 22

Orsa Lastbilcentral
utför alla slags transporter
Tel. 404 30, 404 31

I fredags hade vi översvämning i vår källare. Halva garageinfarten var full med vatten. Det strömmade in i källaren, sen rann det ner i avloppet, fast det kom in i bastun också. Mamma och Sture fick vara uppe till tre i natt, och de bara öste och öste. Sen, då klockan var tre gick mamma och la sig och sov. När klockan var sex fick Sture gå och lägga sig. Sen fick mamma ösa. ----

Louise Hansson

*

Utanför vårt hus rinner en bäck. Det har regnat i flera veckor. Nu i lördags svämmade bäcken över. En väg går in på vår gård går över bäcken. Det var så mycket vatten att trumman inte räckte till, så vattnet forsade över vägen över på andra sidan.

Johann Marjeta

*

— Lillåskogen har svämmat över totalt, och skolans klätterträd går det inte att gå upp i. När jag cyklade till skolan, var cykelvägen översvämmad.

Linda Hjalmarsson

*

Min farfar och farmor bor i Noppikoski. De fick lov att sova hos oss bara för att det blev översvämning. När dammen i Noppikoski sprack kom Albert och Rune till oss också.

Vid vår sommarstuga i Noppi har vi ett dass. Fast det har flutit iväg.

Alexandra Holmlund

*

När vattenströmmen kom så slet den med sig träd, kullar och vägar. Våra båtar stod uppe i vårt potatisland. Bäcken i Furudal var översvämmad. Den nådde ända till Bengts och Monicas hus, och åkrarna är förstörda.

Jonas Olsson

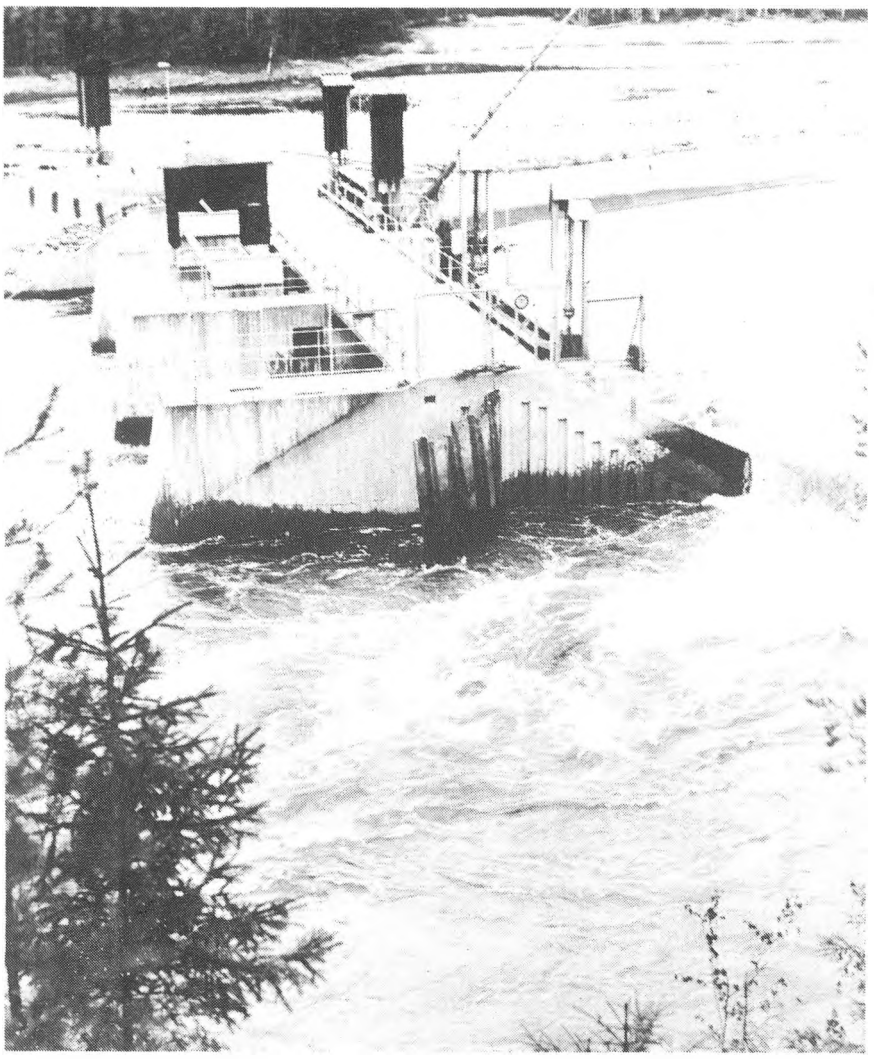

Bara dammluckorna finns kvar av kraftverksdammen i Hansjö. Älven bröt upp en ny fåra närmast kameran. *Foto: Reidar Sjödén.*

— Det var tur att dammen i Vässinkoski inte brast, för då skulle det bli hemskt högt vatten. Men det måtte ha varit hemskt att jobba där. Hemma satt vi som på nålar för att höra om de hade öppnat luckan.

Vattnet steg så högt, att det nästan gick upp på vägen. Jag och pappa åkte båt på stigen och bland snåren där vi brukar leka på sommaren. Sedan åkte vi ut på sjön. Där var det fullt med pinnar, grenar och hela träd som flöt omkring. När vi kom hem, band pappa båten vid ett träd vid vägen.

Alla vid vår gata utom vi och Anna har fått vatten i sina källare. Fast Anna har ingen källare. Men det har vi. Mamma och pappa har pallat upp frysboxarna och tvättmaskinen, utifall det skulle komma in vatten.

Maria Öjeskog

Orsaboden

Frelins gränd 23 (gågatan) • ORSA • Tel 401 12

LEKSAKER — KONFEKTYR

Välj kvalité

när Du köper hemslöjd och presenter. Gå till

ORSA HEMSLÖJD

Järnvägsgatan 15, Tel 413 32

SKOLTRÄDGÅRDEN PÅ BERGET

Tvåorna och ''Fröfröken'' botaniserar i kållandet.

Trädgårdsjobb. Foto: Inga-Britt Johansson

— Mamma! — Så här ska Du göra, sa Kenneth, som just slutat förskolan. Du förstår att först tar man två blad tidningspapper och lägger mellan raderna. Sen tar man gräsklipp och lägger ovanpå så att papperet inte syns. Sen kan inte ogräset komma upp. Utom förstås där fröna ligger. Fast där får man rensa förstås.

— Jaha, sa mamma, som aldrig förr hade hört något sådant. Kan man använda gräsklippet från gräsmattan? Det trodde jag att man bara slängde bort.

— Nej, det är jättebra att använda mot ogräs, sa Kenneth.

Det här lilla samtalet är taget ur verkligheten. Mamma fick lära sig något nytt.

I år hade 1:orna odlat 30 olika sorters växter, som de nu tar in och demonstrerar för varandra. När man har visat vad man har i raden, får man ta hem grönsakerna efter blommorna.

Vi har odlat ganska mycket eterneller (blommor som man torkar) som vi ska sätta i korgar och pryda skolan med.

Varje måndagseftermiddag kl 18.00—20.00 under sommaren, har vi rensat trädgården. Vattna behövdes ju inte denna sommar. Det var så kallt att våra bönor inte ville komma upp. Men kålen vi satte under tunnlar av genomskinlig acrylväv trivdes riktigt bra. Kålfjärilarna kom inte åt dem, men sniglarna har ätit desto bättre. — Tyvärr roade sig någon med att kasta sten genom den tunna väven, så vi fick byta väven två gånger.

En dag cyklade någon över alla fina tagetesplantor som förskolan hade satt. De blev helt förstörda. Vem kunde var så dum?

Emellertid får vi glädja oss över alla ringblommor som lyser i trädgården. Vi tar in dem i klassrummen och de står på borden i matsalen.

Vad vore en trädgård utan blommor!

Inger Difslofva, Frö-fröken

Även kallad Evighetsblomman.

VVS-produkter
och energibesparingar
Kontakta oss!
Nilsons Rör AB · Orsa
Kontor och lager, Bergvägen 365
Tel. 400 35, 423 17

SALONG BLÅSENBORG
Skvaltvägen 4
ORSA
Dam- och Herrsalong
Tel 0250-423 68

Den nya vägen

Elever och lärare i Kyrkbyns skola blev inte så glada när det en dag uppenbarade sig vägmaskiner bakom skolan, när lastbilar började tömma schaktmassor i slänten. Den planerade cykel- och gångvägen skulle byggas, och därmed skulle en kär lekplats skäras av för all framtid. I den vackert björkbevuxna slänten mot Lillån har generationer av skolbarn lekt och stojat, och på vintern har man kunnat glädjas åt härliga rutschkanor.

Nu är vägen klar. En tre meter bred, asfaltbelagd led, under mörker belyst med gatlyktor, löper utefter Lillån. En liten slinga går också upp till skolan.

Det positiva med vägen är för skolans del, att eleverna från Hansjö- och Bornhållen har fått en kortare och säkrare skolväg. De behöver inte göra omvägen genom samhället. Samma sak gäller för högstadieeleverna. Vägen används redan flitigt av skolbarn, folk med resmål i sikte och av flanörer. En och annan moped knattrar också fram trots att det inte är tillåtet.

Nu återstår att se, om barnen i Kyrkbyns skola ska kunna använda åtminstone det som finns kvar av slänten till lekplats. Det vore ju tråkigt, om vi skulle bli tvungna att avstå från denna fina möjlighet till lek och ras vid Lillåns strand.

*

*

En slinga av den nya vägen går upp till skolan.

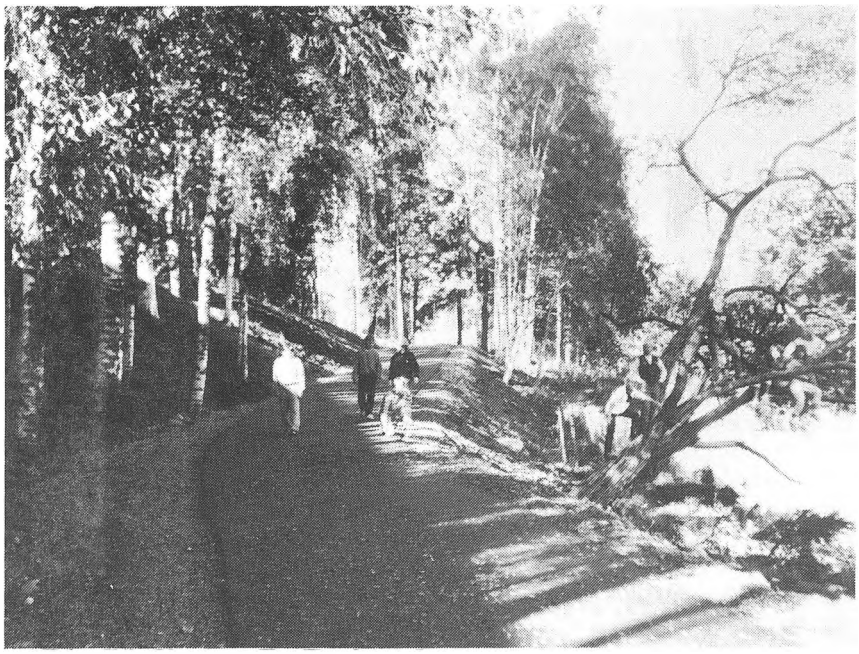

Ska skolans klätterträd klara sig?

Se höstens nya mode på SKEER 17 oktober

Dahls Eftr
IRIS AXELSSON
Kyrkogatan • ORSA • Tel. 0250/40191

Orsa Lås & Nyckelservice
Jonas Karlbom • Butik och verkstad Järnvägsgatan 31, Orsa • Tel. 407 19
Nycklar tillverkas medan ni väntar!
Även bilnycklar. Lås och tillbehör. Byten och monteringar av lås.
Jour dygnet runt!

En jätterolig skolresa

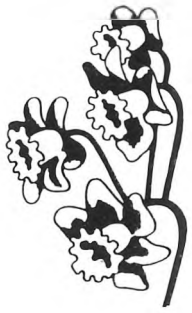

En skolresa brukar ju alltid vara rik på upplevelser, och det är inte så dumt att skriva ner vad man varit med om. När sexorna på Bergetskolan skulle ge sig iväg till Danmark, bad vi dem tända på skoltidningen. Det gjorde de. Vernoica förde en riktig resedagbok, och ett par andra skrev om Løveparken och Legoland. Vi tackar!

26/8

Klockan 6:30 kom jag till skolan med pappa. Vi lämnade väskor, ryggsäckar m.m.

Pappa åkte hem med bilen sen cyklade han upp till skolan. Så kom alla dom andra. Å vad pirrigt det var, men det gick över strax. Vi startade så där en 10 minuter över 7.

Men å vilket liv det blev! Vi åkte via Mora, Malung, Stöllet, Säffle och Vänersborg. Och äntligen var vi i Göteborg. Där skulle vi hämta Jenny, vår förra klasskamrat. Sen fick vi gå av bussen, sen gick vi till båten.

Nu blev det ännu pirrigare än vad det var när vi åkte. På båten åt vi dillkött och potatis. Å, vad det var gott! Sedan gick vi runt och tittade på båten. Ut och in, in och ut. Höll knappast på att hitta pappa. Men han satt i cafeterian med Nisse (majen), så nu kan jag snart hela båten utantill. Klockan är 12 minuter över 6, så nu har vi 1 timma och 5 minuter kvar av båtresan. Sedan är åtminstone jag utanför Sveriges gränser för första gången. Nu såg jag Danmark och Fredrikshavn för första gången. När vi hade kommit på bussen igen, åkte vi till ett vandrarhem där vi skulle sova över. Först rent och fint strax därefter jättestökigt. Så åt vi lite grann, därefter gick vi ut och tittade på stan. Vi skulle vara inne senast kl 23.00 för då stängde vandrarhemmet för natten.

27/8

Vi vaknade kl 7.00. Då gick vi upp och duschade, klädde på oss, och packade, sedan gick vi och åt. Vi fick sötmjölk med flingor, smörgås, en del drack the eller kaffe. Och när vi hade ätit klart gick vi ut med all packning. Därefter åkte vi till Lejonparken eller

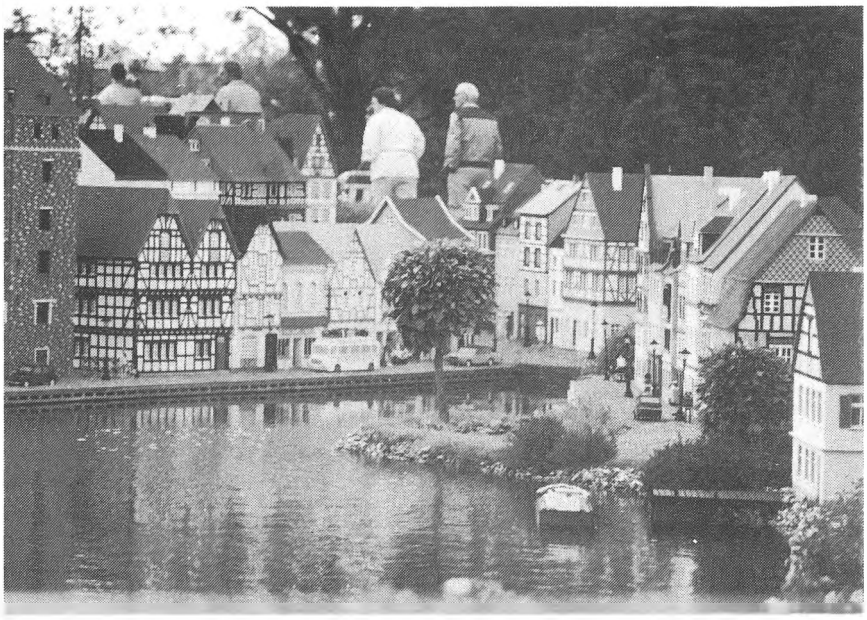

Lilleputtstaden Legoland.

som danskarna säger Løveparken. Det fanns så klart lejon där, men det fanns också andra djur, t ex kameler och elefanter. Och naturligtvis apor och ett mini-sommarland. Men det var ganska stort iallafall.

Så åkte vi till Legoland som alla hade väntat sig jättemycket av. Det fanns städer från både Danmark och Sverige som var gjorda av lego, och naturligtvis karuseller. Jag åkte det mesta. Nu blev vi hungriga så vi åt pølse med rumpe = korv med bröd. Om man ville kan man få korven och brödet på tallrik. Men getingarna tycks tycka om korven iallafall. Nu fortsatte jag, pappa, Aino och Monika till Legotop. Man såg väldigt långt bort, man åkte upp en gång och sedan ner. Sedan gick vi runt på småmuséer och i ett litet mini-mini fablernas världland, men sen var tiden slut. Vi fick 3 timmar på oss men det räckte gott och väl, och så for vi sedan tillbaka till vandrarhemmet. Där packade vi upp och åt skinka med potatis.

Därefter spelade en del fotboll, och då träffade vi Kristina och hennes bror. Dom kom från USA. De hade åkt till Danmark bara för att se Legoland. På kvällen hade vi jätteskoj med dem. Då fick åtminstone jag träna min engelska. Därefter sa vi hej och gick till våra sovrum. Vi somnade lite sent, bara för att vi låg och babblade, men pang bom så ville Aino sova. Vi andra fortsatte babbla, men sen så blev vi också tysta. Men Maria Woxblom hon fortsatte men då blev Anio arg och började kasta galjar på Waxan. Men till slut somnade vi allihopa.

LÄNSSPARBANKEN DALARNA
— HEMMABANKEN
I Dalarna — För Dalarna!
Orsa, Tel 436 00, exp.-tid. månd. och torsd. 9.30—17.00
tisd.-onsd.-fred. 9.30—15.00

SPARKÖP
Västeråkern, Kyrkogatan 23
Tel 400 48
Välsorterat • Lättparkerat
Öppet:
Månd.—Lörd. 9—20, Sönd. 13—20

28/8-85

På morgonen packade vi och åt frukost, för idag skulle vi på båten till Sverige igen och till Göteborg för att gå på Liseberg. Men först skulle vi åka den långa vägen upp till Fredrikshavn, för att hämta Björns klocka som han hade glömt kvar. På vägen dit åkte vi till Århus. Där skulle vi köpa en grej som inte hette lika som på svenska. Jag köpte ushelader = suddigummi och pappa köpte appelskrov = äppelskrutt, en skallra. Men sen åkte vi vidare till Fredrikshavn till båten. Men herregud vad folk det var! Sen började då den långa vägen till Göteborg.

När vi hade ätit klart gick vi och handlade. Godis blev det väl mest av. Pappa köpte 4 fulla kassar med godis, parfym och tvål till mamma och en massa annat. Sedan gick vi och lämnade kassarna bland våra andra saker. Sen såg jag inte till pappa på länge men han satt upp på däck, men oj vad det blåste! Till slut kom vi då äntligen fram till Sverige och Göteborg. Då gick vi ner till entrén, men oj, oj, oj, vilken trängsel det blev! Men till slut kom vi alla fall av båten. Så gick vi igenom tullen och det gick bra, och sedan var det bussens tur att gå igenom tullen och det gick också bra. Sedan var det bara till att stiga upp på bussen och åka till vandrarhemmet Ostkupan. Då gick Kerstin in på vandrarhemmet för att kolla att allting var fixat och klart. Men när hon kom på bussen igen, så såg hon ganska ledsen ut, så vi trodde att vi inte fick sova på vandrarhemmet. Men det var ju bokat och klart tyckte vi. Men så här ligger det till och ni får inte bli ledsna nu, sa Kerstin. Liseberg öppnar inte förrän på Lördag igen och så länge kan vi inte stanna. Usch, vad ledsna vi blev! Men när vi väl hade kommit in på vandrarhemmet så hade vi ett litet möte om vad vi skulle göra i stället. Och vi kom fram att vi skulle gå och se en film som hette Breakfast Club. Innan vi gick på filmen så åt vi hamburgare. Filmen var ganska bra tyckte jag. Och efteråt åkte vi för att se Göteborg by night.

29/8-85

Klockan halv 9 åt vi frukost, halv 10 åkte vi in till Göteborgs centrum. Där handlade jag åt syskonen och till mig själv köpte jag en ring och 20 armringar. Klockan 12.00 tog vi avsked av Jenny som numera bor i Ronneby. Så började då den långa färden hem till Orsa. När vi var på bussen hem så fick dom vuxna som var med på resan en present var med 1 timmes mellanrum. När vi hade åkt cirka 3 timmar stannade vi så då kokade pappa korv på en strand. Kerstin skar bullar som skulle bli korvbröd, så fick vi hårt bröd och äpplen också.

Bilkörning i Legoland.

Sedan fortsatte resan. Efter att vi hade åkt ytterligare 3 timmar så blev vi bjudna på glass av Maria Woxbloms pappa. Så kom vi till Siljansfors och Bruket och där stannade vi igen. Men dom stora sa, att dom hade fixat en guide och det trodde vi på. Men dom stora skulle bara fika, så det drog ut lite på tiden, men vi skulle få ledigt på fredagen så det gjorde inte så mycket. Och så steg vi upp på bussen igen för att fortsätta hem.

Vi åkte igenom Mora och då började nästan alla att längta hem för att dela ut alla paketen som dom hade köpt. Så kom vi hem och alla föräldrar var där och mötte oss, men först innan vi klev av skulle vi tacka chauffören som hade stått ut med oss och överlämna en present. Oj, vilken jätteapplåd det blev! Då klev vi av bussen till slut och blev kramade av föräldrarna. Pappa fick lov att ta brorsans cykel hem för att hämta bilen så vi kunde få hem allting vi hade med oss på resan och det vi hade köpt. När vi kom hem packade vi upp allting och visade vad vi hade köpt och när klockan var mycket gick vi och lade oss.

Jag tyckte att skolresan var jätterolig.

Veronica Mårtensson
Foto: *Peter Mårtensson*

Barnkläder måste tvättas å tvättas å tvättas å . . .

Fix barnkläder håller färg och form i tvätt efter tvätt. Kvalité lönar sig. Även när det gäller barnkläder.

Gör som så många andra
Gå till affären med

* URVAL * KVALITÉ * SERVICE

Berglinds

BARN 402 19 *S Davidsson* HERR 400 05
ORSA

— Där finns det mesta av det bästa —

LØVEPARKEN

Kl 7.00 vaknade vi. Vi gick upp och packade ihop grejorna, och gick ner och käkade frukost. Ca 8.30 gick bussen till Løveparken. När vi kom fram så började man titta efter lejon på en gång. Men dom kom inte förrän efter alla dom andra djuren som fanns där. Först var det elefanter och lamadjur. Sen kom det strutsar, rådjur, zebror, vildsvin, hjortar och åsnor. Det var säkert 25 stycken och dom sprang efter bussen. Så äntligen kom lejonen. Dom var stora och ganska många. På ett ställe var det en hona med några ungar. Dom var supergulliga.

När vi hade åkt igenom hela parken så fann det ett mini-sommarland. Det var ganska roligt. Vi hoppade studsmatta och åkte i långa tunnlar. Efter ett litet tag fick vi lunch. Det var smörgåsar och saft. Sen hoppade vi lite till. Det fanns en liten hage där det gick getter också, dom var jättegulliga. En get stångade Markus. Han sa att det gjorde jätteont, men jag tror inte att det gjorde så hemskt ont.

Bredvid hagen fanns det en stor bur med apor i. Det fanns en bur med påfåglar i också. Jag tänkte ta en fjäder från en men då kom jag ihåg att det kan finnas sjukdomar på dom.

När vi skulle åka så kom Ann-Sofie på att hon måste ha tappat tandställningen någonstans, så Sofi och Ann-Sofi gick ut och letade efter den. Dom hittade den under en studsmatta. Det tog ungefär fem minuter.

Sen var allt klart till nästa färd, Legoland. Men det får någon annan berätta om.

Sofia Dahlman

LEGOLAND

Tisdagen den 27 Augusti åkte vi från Grinstedt, till Løkken för att titta på Legoland. När vi kom in genom grindarna möttes våra blickar av en legostaty föreställande H.C. Andersen. Sen såg vi legotåg och karuseller.

Först gick vi runt och tittade lite. Vi såg på fönsterna där man köpte biljetter till karusellerna att man kunde köpa ett kort som kostade 24 kronor och det köpte vi naturligtvis.

Sen gick vi och tittade på de fantastiska legobyggnaderna. Där fanns hamnar och kyrkor, städer, affärer, järnvägar, slott, alphus och massa annat i lego. Det fanns också en ”karusell” som hette Legotop men det var inte mycket till karusell för den gick upp på en stolpe och sen ner igen. Dom som åkte den sa att man såg ut över hela Legoland.

Det fanns också ett ställe där man kunde få ta körkort. Då fick man köra med legobilar och rätta sig efter skyltarna. Det var inte alla som fick körkort eller rättare sagt det var bara en del av killarna som inte fick körkort så dom åkte ut efter 10 minuter. Efter 3 timmar gick vi mot utgången. Då var vi ganska trötta men det hade varit jätteroligt.

Sofi Blom

FENDT Jordbrukstraktorer

DÄR MAN STÄLLER KRAV PÅ KVALITET, DÄR FINNS FENDT!

Fendt har tack vare den överlägsna tekniken och kvaliteten redan blivit ett begrepp.

Många har redan upptäckt att Fendt och Olema är en kombination som ger trygghet.

Lantbrukare med höga krav investerar i Fendt. Du är välkommen att prova!

Wärtsilä jordbruksredskap - Kombivagnar - Såmaskiner - Spadrullharvar - Slåttermaskiner - Sumpfinger o. Rotor
Begagnade traktorer
Oljor, Hydraulslang och kopplingar.

GREFS MASKINFÖRSÄLJNING AB
Stormyrgatan 5, 794 00 ORSA
Tel 0250-430 65

MUSIKSKOLAN

Anmälningarna til musikskolan läsåret 1985/86 redovisas i nedanstående sammanställning och med fjolårets siffror inom parentes.

54 piano	(55)
44 elorgel	(44)
25 dragspel	(20)
59 gitarr	(62)
48 violin	(62)
5 violoncell	(3)
2 kontrabas	(3)
1 blockflöjt	(1)
19 tvärflöjt	(26)
4 klarinett	(5)
6 saxofon	(6)
12 trumpet	(10)
3 trombon	(2)
5 trumma	(9)
5 elbas	(5)

Sammanlagda antalet elever i ämneskursen är alltså 292 elever.

I den förberedande undervisningen på blockflöjt beräknas deltaga c:a 10 elever och i den förberedande undervisningen med kompanjonlärare c:a 75 elever och därmed är vi uppe i en summa på totalt 377 elever i musikskolan.

Leif Göras

*

Musikbelönigar

Vid vårens musikuppvisning utdelades enligt gammal, god tradition Orsa Skoltidnings premier till elever i åk 9 som visat särskilt stort intresse för sitt musicerande. Följande musikanter fick ta emot var sin LP-skiva:
Monica Mårts, som spelar piano, Jenny van Bennekom, piano, Ylva Svensson, fiol, Maja Ohlsén, fiol, bas, Daniela Bäckman, bas, dragspel, gitarr, Magnus Caris, klaviatur, Magnus Moraeus, fiol, samt Joachim Köhler, saxofon. Vi på skoltidningen önskar alla dessa lycka till med musiken!

Skolnytt

Kallmora skola

har till läsårsstarten fått större utrymme för skolans räkning. Lägenheten på andra våningen har iordningställts till skolmåltidslokal. Utrymmerna på första våningen används nu helt som undervisningslokaler och personalutrymmen. Tidigare har de gamla fönstren i klassrummet bytts mot treglasfönster och taket sänkts. Kallmora skola har genom de här förändringarna, blivit en ännu trivsammare byskola än tidigare.

Skattungbyns skola

har redan tidigare börjat utnyttja samtliga lokaler i skolhuset för skoländamål. Under våren har skolmåltidslokalerna rustats upp och ett länge efterlängtat skyddsnät mellan lekplanen och vägen håller på att sättas upp.

Elevantalet

vid kommunens grundskola har från föregående läsår genomgått följande förändringar:

	1984/85	1985/86
Kyrkbyn	169 elever	166 elever
Berget	143 elever	133 elever
Digerberget ...	115 elever	107 elever
Stackmora ...	45 elever	51 elever
Kallmora	22 elever	22 elever
Skattungbyn ..	20 elever	14 elever
Orsaskolan ...	286 elever	275 elever
Summa	800 elever	768 elever

Olle Bjärkmar

Några läsare

har hört av sig, sedan de lätt känt igen personer på omslagsbilden i förra numret. Anders Ståbi, Karin Paulsrud och Greta Näs (båda födda Hansson) är det, och de är barn till ett par av ”fotomodellerna”. Ynglingen med lien på axeln är Per Ståbi, kvinnan med hö i famnen är Karin Ståbi, sedemera gift med mannen bakom kameran, Winbergh, och hon med barnet på ryggen är Kerstin Ståbi, som blev gift Hansson. Tre syskon alltså. Det lilla barnet uppges vara Oskar Liljedal. Men ingenting vet vi om de två övriga.

Bilden är tagen i Ståbigårdens hage i Stackmora.

Bildarkivet och skoltidningen tackar för upplysningarna!

NÄS GLASMÄSTERI Eftr.
— Nyman & Johansson —
ORSA
Vid södra järnvägsövergången mitt emot Kåhléns
Tel. 408 91
Bilglas ✡ Fönsterglas
Inramningar

Hans Peterson
Peugeot samt beg. bilar i skilda modeller och prislägen.
Älvgatan 62
MORA, tel. 100 00

Orsa-Mora Antik
— *Hans Rbenius* —
Strandgatan 3, Mora. 156 60, 511 00
Öppet vard. 13.00 — 17.00
Köper och säljer
Guld, mynt, antikviteter, sterbhus
Auktionsuppdrag emottages

Orsa Trafikskola
— *Inge Nyman* —
Tel. 406 85, ORSA
Teori tisdagar kl 19
Kyrkogatan 21

Språngs ...
när det gäller färg, vägg och golv.
SPRÅNGS FÄRG
Orsa, tel. 403 40

Specialbutiken för
HENNE
KAPPOR • BLUSAR • KJOLAR
BYXOR • JEANS • MYSPLAGG
UNDERKLÄDER mm.
Aktuella TYGER • SYBEHÖR
Kvalité vår specialité
Aug. Larssons
TEL 400 21 ORSA

Kyrkbyn 6

Främre ledet fr v: Björn Lindberg, Jonas Gustafsson, Theres Dahl, Peter Olsson, Linda Karlsson, Magnus Andersson, Viveka Ländin, Björn Lindström, Johanna Ström, Mikael Sundin, Cecilia Difs, Olle Smids, MarieLouise Bengtsson, Camilla Björck, Malin Hedström, Anneli Eriksson.
Bakre ledet fr v: Niklas Masser, Mats Hansson, Göran Söderlind, Björn Nygårds, Tomas Hjalmarsson, Mats Hemgren, Samuel Henriksson, Mathias Persson, Camilla Johansen, Maria Karlsson, Anette Särnblad, Helen Myrlund, Malin Sjöberg, Ulrika Jemt.
Frånvarande: Stefan Eriksson
Lärare: Göran Jalking och Hans-Erik Laggar

År 2010

När jag var i tonåren på 1980-talet, kunde ingen tänka sig att det skulle bli så här år 2010.

Då fanns det gröna, lummiga skogar och nästan helt frisk luft. Men redan då hade man börjat avverka stora mängder regnskog, och miljöförstöringen hade börjat visa sig. Och redan då var ett kärnvapenkrig mellan stormakterna nära. Men att det kunde gå så här långt, att utvecklingen kunde gå så fort. Det kunde ingen tänka sig.

Avverkningen av regnskogarna gick ganska fort, och resultatet blev mer förödande än man trott. Det blev mindre och mindre syre i luften, och det blev svårare att andas. Man kunde t o m dö av syrebrist, om man råkade ansträngа sig lite för mycket. Samtidigt pumpade de stora fabrikerna ut förgiftade utsläpp i luften och vattnet. Fiskarna och all vattenväxtlighet dog. Även träden och buskvegetationen tog stor skada. Träden tappade barr och löv, och efter ett par år stod det bara torra pelare kvar av dem i den halvdöda terrängen.

I de rika industriländerna, där utvecklingen gått långt, uppfann man en andningsmark, som man fick lov att använda. Annars kunde man dö av syrebrist och luftföroreningar. Men i u-länderna hände det förskräckliga: folk som inte hade råd att köpa andningsmasker dog, och det var ju inte många som hade råd. Jordens befolkning minskade med hälften p g a människans förstörelse. Människorna led förskräckligt.

Samhället förändrades också. Allt blev datoriserat. Möbler, hus och kläder förändrades och såg inte alls ut som förr. Allt skulle vara så praktiskt som möjligt. Broderier på tyger eller fina sniderier på möbler fanns inte alls längre. Allt såg så kallt och naket ut. Man bodde inte längre i egna hus utan i små, små lägenheter, som bara rymde datorn, ens sängmatta och lite till.

Upprustningen fortsatte, och läget mellan USA och Sovjet blev mer och mer spänt. Överallt byggdes gigantiska skyddsrum mot kärnvapen. Det var ingen idé längre att demonstrera eller propagera för fred. Alla visste att tredje världskriget skulle utbryta när som helst.

År 2008 bröt tredje världskriget ut. Det hemska kärnvapenkrig som man fruktat i flera decennier. Efter kriget var det bara 1 miljard människor kvar på jorden.

Den dagen vi gick ut ur skyddsrummen, som vi varit i under kriget, glömmer jag aldrig. När vi satt på oss skyddskläderna mot radioaktivitet och gick ut, möttes vi av en helt annan värld än före kriget. Höghusen, där de små, små lägenheterna fanns, stod naturligtvis kvar. De var ju kärnvapenskyddade. Men all natur, all växtlighet var förstörd. Träden hade ju dött av luftföroreningarna för länge sedan, men nu var hela terrängen död. Det var bara en förkolnad öken kvar. Radioaktivt flis och svart jord var allt man såg.

Den tiden som vi suttit i tryggt förvar i skyddsrummen, utan att höra bomber eller döende människors jämmer, hade stormakterna dödat allt levande på vår jord. Var skulle man nu få sin mat ifrån? Men forskarna hittade snabbt på näringspiller som gav en all näring man behövde. Man åt även förtjockningsmedel som gjorde att man kände sig mätt. Vatten framställdes på konstgjord väg.

Nu, år 2010, när man hämtat sig litet efter kriget och förändringen, har man börjat bygga upp höghus efter höghus inom ett litet område. Utanför betongmurarna finns den döda naturen. Utan liv. Dessa små höghusområden kallas

Villa- och husägare!

Badrum, golv och parkett

Plast, kork och linoleum, läggning och slipning.

Heltäckande: Forshaga, Tarkett. Även avpassade.

Nääs Måleri
golvavd.

MORA, Fridhemsgatan 3
Tel. 0250-136 62

för blockpack. Varje blockpack är självförsörjande. Den gör alla näringspiller själv. Import eller export finns inte längre. Den svarar också för datorsjukhusen. Det är numera datorerna som opererar och ger behandlingar inom sjukvården. Kommunikationer med andra länder dog ut vid kriget. Vi vet inte hur de har det i de andra länderna, för TV och radio existerar inte längre. All information och alla nöjen får vi via datorn. Utlandsresor finns inte heller. Det är knappt att vi får åka och hälsa på i ett annat blockpack. Jag har inte varit utanför vår blockpack, inte sett den döda naturen sedan kriget. Det är bara de som arbetar inom forskningen som får åka ut. Något arbete har vi inte. Det är bara ett fåtal som arbetar, och i så fall inom forskning eller databranschen. Men man behöver inga pengar heller. Näringspiller och allt annat får man gratis.

Ska vi jämt få leva så här?
Men forskningen går ju framåt. Vetenskapsmännen har just lärt sig konstruera växtlighet på konstgjord väg, men den ser inte alls ut som förr. Nu är det bara gröna geléklumpar som ligger och bultar och producerar syre med hjälp av elektricitet.

Men kanske kan det bli bättre en dag. Tills dess går vi här i våra små rum med stela skyddskläder och andningsmasker och kan bara hoppas.

Lena Spjuth
Åk 9

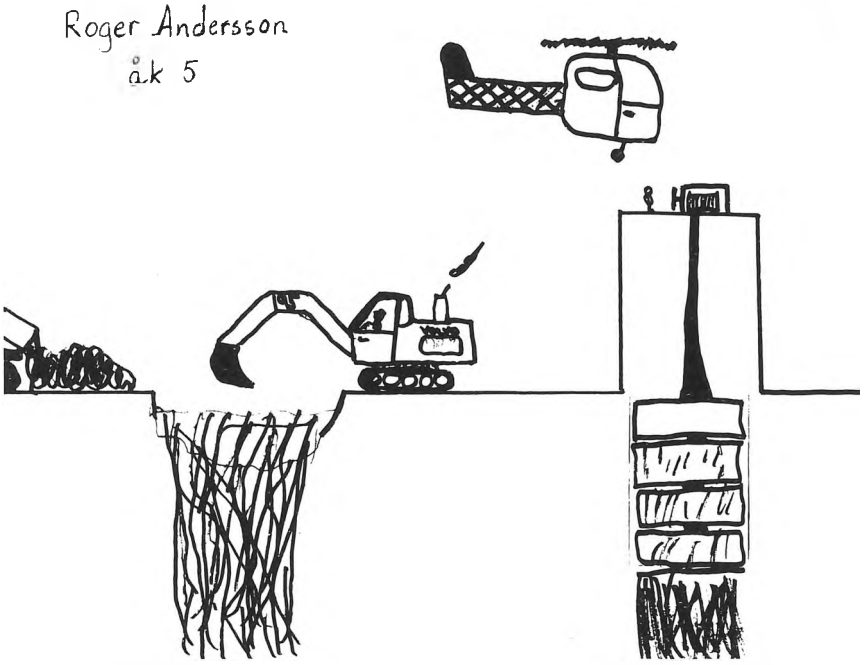

ÖVERSVÄMNINGEN

Lördagen den 1 september var det översvämning. Allt försvann. Mycket förstördes. Om Trängslet-dammen går står hela Mora under vatten. Bengtsson fick lov att flytta alla djur. Mycket hände den dagen. Vår sommarstuga på Kansholmen har kanske flutit bort, men det gör ingenting för vi ska bygga nytt. Men det är ju synd ändå med en sådan fin stuga eller hur? Och dasset kanske också har flutit bort. Det är också synd.

Det är många som drabbas av det här, som har hänt. Tycker inte du det också? Tänk så mycket som förstörs. Visst är det hemskt. Det här är en hemsk händelse.

Josefina Ström
Åk 3

ÖVERSVÄMNINGEN

Min pappa åkte helikopter till Noppikoski och lagade ledningar. Han åkte fem på kvällen och kom hem nio på kvällen. Han hade varit på älg-jakt på dagen, så han var extra trött. Min morbror var där uppe och pratade i radion. Om andra dammen i Vässinjärvi skulle brista när pappa var där, hade han sex minuter på sig att komma bort från dammarna. Men den brast inte.

Dagen efter åkte vi runt i Hansjö och Orsa och tittade på alla vattenmassor.

Anna Andersson
åk 3

Anlita VVS-fackmannen -innan något händer

wesströms vvs

ORSA, tel 0250-409 25 vx

CF CARLSSON AB
ORSA • Tel. 401 88, 419 11
utför
SMIDE
SVETSNING
REPARATIONER

FÖR INDUSTRI
och MILJÖVÅRD
DalaKalk AB
Tel 502 00

NU inkommet:
LÄDERSTÖVLAR
för vinterbruk
Finnpers Skoaffär
Bergvägen
Tel 0250-402 32

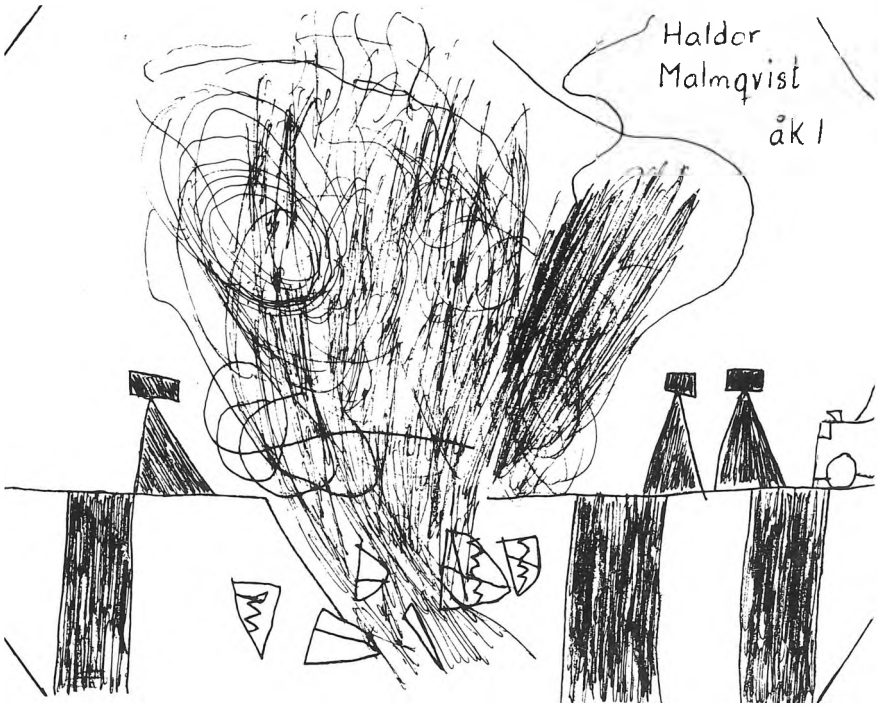

ÖVERSVÄMNINGSDRAMA

Jag var i Hansjö och tittade på översvämning. Det var en mur av trä som rasade i Hansjö vid elverket. Det var en bil där inne också. Sen var vi vid Orsasjön där var det mycket vatten. Det var vatten ända upp till staketet.

Vi skulle spela fotboll i söndags men den blev inställd för det var översvämning. Det var en stor katastrof.

Jimmy Spännar
Åk 3

LINGONPLOCKNING

En dag skulle vår klass ut och plocka lingon. Vår fröken hade en röd Renault, som vi åkte i. Alla kunde inte åka på en gång, så hon fick åka två gånger. När vi var framme hoppade vi ut. Sen sprang vi och letade efter ett ställe där jag och David Landz kunde skrapa ihop en halvliter i fred. Precis när vi hade fått ihop en halv liter så skulle vi fika.

När vi hade fikat gick vi bort efter vägen. Men efter en liten stund kom de andra ifatt oss.

Vi gick in en bit i skogen och kastade kottar på Kristin och Anna.

Sen gick vi vidare. Till slut mötte vi de andra. Då sa fröken att vi skulle gå' till en. Ja hur ska man förklara? Det såg ut som en ö. Men det fanns inga bär där. Sen gick vi tillbaka och åkte till skolan.

Lars Nordvall
åk 4

KON SOM RYMDE

Det var en gång en ko som rymde från en dum bonde. Kon hette Fjomp. Fjomp tyckte mycket om pannkaka och ägg. Fjomp hade en tand. Fjomp hade också 2 horn. Fjomp var snäll och hade två svansar. Efter två dagar började Fjomp känna sig ensam. Hon ville ha en kompis. Hon la sig ner i mossan och somnade.

När hon vaknade fick hon en puff. Hon reste sig upp fort. Då såg hon att det var en annan ko. Den nya kon berättade att den också ville ha en ny kompis. Fjomp och den nya kon blev kompisar. Fjomp frågade vad den nya kon hette. Då sa kon att hon hette Georgina. Fjomp hörde inte, så hon frågade en gång till. Då sa Georgina att hon hette Georgina. Hon sa att hon km från en bonde som hette Lars. Fjomp blev alldeles förskräckt. Fjomp kom ju också från en som hette Lars. Fjomp och Georgina åt och pratade om hur dom hade haft det.

Nästa dag började dom gå mot norr. Dom gick och dom gick. Fram mot kvällen började Georgina och Fjomp bli hungriga. Dom letade upp ett bra matställe. Efter maten gick dom och la sig.

När dom vaknade fortsatte dom att gå mot norr. När klockan blev tolv kom dom fram till en bondgård. Där fanns en snäll bonde. Dom stannade hos bonden och levde lyckliga i alla sina dagar.

Lena Sundstedt
åk 2

MITT SOMMAR-LOV

Sommarlovet har varit rätt så roligt. Det har regnat lite, men det har varit sol-dagar också. Då har jag lekt med Gerd och badat.

En dag lekte Gerd och jag fina damer. Vi hade filtar som kappor. Sen turades vi om att ha mina klackskor. Det har inte hänt så mycket mera roligt. Så jag började längta till skolan och nu sitter jag här i min bänk och längtar till nästa sommar-lov.

Jenny Nohrin
åk 3

Bengtssons Begravningsbyrå Eftr

Trygghet är
att få sakkunnig
hjälp vid dödsfall!

Tel.: Affären 41840
L.O. Uleander 42205
Ernst Hållén 40466
Eric Bengtsson 44366

Blommor — Binderi
Presenter — Begravningsbyrå

Stackmora BLOMMOR
BEGRAVNINGSBYRA
Tel 0250/418 40 • Frekins Gränd 9 • 794 00 ORSA

"VEDKAPSPECIALISTEN"
Tillverkning och försäljning av
vedkapar, vedklyvar och transportband.

Orsa Svets-Mek
INGEMAR FRIARE
Tel. 0250-431 53, bost. 402 26

LILLA TÖSEN, RUFUS OCH RUFS

Lilla tösen var en flicka. Hon kallades så, för att hon var som en liten tös.

En dag gick hon ute på ängen. Då plockade hon blommor, en stor bukett. Den skulle hon ge till mamma. Men då satt en geting i en av blommorna. Lilla tösen stack sig på getingen. Då tjöt hon och sprang hem. Men hon blev bra igen. Rufus och Rufs är hennes tvillingbröder. De tycker jättemycket om glass och godis. En dag blev de sjuka. Då fick de hur mycket glass de ville. Nu tycker de att glass är äckligt. Nu vill de hellre ha kakor.

Maria Leksell
åk 2

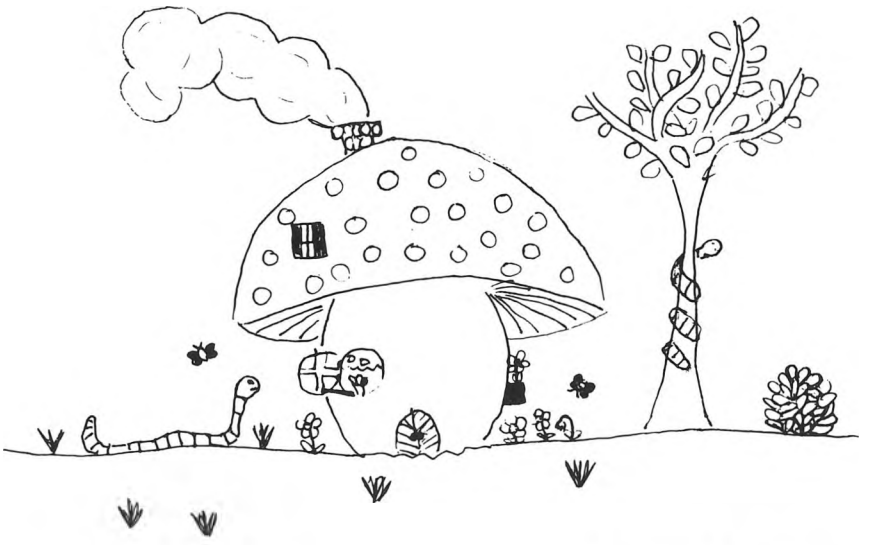

Ylva Starbrink åk 6

Sramptider

JONAS, ÅSKAN OCH KATTEN

Jonas hette en pojke som bodde i Karlstad. Han hade en katt. En natt åskade det. Jonas låg och sov. Plötsligt vaknade han av att katten krafsade på hans hand. Han for upp med ett ryck. Han hörde att det knastrade. Han tittade ut. Då såg han att ladan stod i lågor. Han ringde till brandkåren och snart var elden släckt. Då gick han och tackade katten. Med ett stort fat grädde.

Fredrik Gropman
åk 2

SAGAN OM GRISEN

Det var en gång en gris som hette Kurt. Han var busig och dum, särskilt mot sina syskon! Men den här dagen var han ledsen, för han hade ingen vän. Han frågade sina syskon. Då sa en gris som hette Hans så här — Du är så stygg så du får inte nån kompis! Då sa Kurt att han skulle vara snäll. Då fick Kurt jätte-många kompisar. Om man är snäll får man många vänner.

Sara Aggeklint
åk 2

HÖSTDIKT

Regnet öser ner över berg och dalar, spolar bort allt som finns. Stenar och grus följer med, vattnet som öser ned.

Dammar dom brister och vägar sköljs bort, allt för regnets skull.

Vatten i husen, människor flyttas — från hus till hus — men ungarna dom gör bus!

Karin Isaksson
åk 3

KAMELEN OCH TROLLET

Det var en gång en kamel. Ett troll tvingade kamelen springa tusen mil om dagen men en dag ramlade trollet av och kamelen sprang så många mil han ville.

Daniel Dahl
åk 2

★ El-installationer
★ El-reparationer
★ El. hushålls-apparater
Helgesons El
Tel. 416 11

VÄNLIGHET OCH PRISTILLFÄLLEN FINNS HOS SP VID RONDELLEN!
SP
Var annars?
ORSA, ÖPPET TILL KL 22.00

Be-Li Tobaksaffär
Kyrkogatan 8, Orsa
Tel. 0250-419 19
Tips — Lotto — Penninglotter
Presentartiklar — Konfektyrer
Väskor och småläder
Travprogram

orsa plattan

SPÅNSKIVOR FÖR MÖBELINDUSTRIN OCH HEMMASNICKAREN.

Lågt formaldehydinnehåll.

STANDARDSKIVOR
SPONTADE GOLV
LACKETT FÖR MÅLNING

orsa plattan

Tel 0250-409 60
S-794 00 ORSA

• *TIPS*
• *TIDNINGAR*
• *LEKSAKER*
• *PRESENTER*
• *FURUSNICKERIER*

NYA KLOCKARS

Tel 0250-419 06

Begravningsbyrån i Orsa

Levenius Blommor

ombesörjer allt inom branschen.
Tel affären 400 92, bost. 413 21

Auktoriserad återförsäljare för
BMW och TOYOTA
Fullständig service

BERGLÖFS BILAB

Rätta stilen — på service och bilen
Lisselhedsvägen 1, ORSA
Tel 0250-420 15

ORSA SKOLTIDNING
Nr 224 • 14 okt 1985
Utgives av Orsa Lärareförening
Ansvarig utgivare: S-O Bjärkmar
Red. Pelle Jakobsson tel. 502 94
Postgirokonto 13 65 58 - 4
Bankgiro 438 - 9979

Prenumeration sker genom insättning å tidningens postgiro av 25 kr. Skriv tydligt namn och adress å girokortets kupong.

SPECTRAVIDEO™
SVI•328 eller SVI•728 MSX
Datorn för alla behov
Hem - Skola - Affär - Kontor - Administration - Spel
Undervisning - Bokföring - Ordbehandling
Peef elektronik
Malmgat.1 794 00 Orsa Tel.0250-404 85

Att prenumerera

på Orsa Skoltidning är inte så dumt — för dig som bor så till att du inte kan nås av våra unga försäljare — och för dig som vill vara absolut säker på att få nästa nummer som ett brev på posten! Lite dyrare blir det dock. Vi har måst höja prenumerationspriset till 25 kr. Enklast är det att sätta in detta belopp på vårt **postgirokonto 136558 — 4.** Men kom ihåg att skriva ditt namn och din adress på talongen!

Upplaga 1.700 ex.

WASATRYCK, MORA

Pris kr 5:—